

Les mer på aftenposten.no

Les hele begrunnelsen til Thorvik og Torgersen på ap.no

Rettsoppnevnt psykiater Torgeir Husby leverte forrige tirsdag den 243 sider lange rapporten om Anders Behring Breiviks mentale helse til tingretten i Oslo. FOTO: ANETTE KARLSEN

som kompensasjon for motgang tidligere i livet.

– Spørsmålet om Behring Breivik kan ha en avvikende personlighet, er så vidt jeg kan se begrenset til seks linjer i sammendraget, sier Thorvik.

Realisme

Arne Thorvik mener det er en «åpenbar» svakhet at de sakkyndige i Behring Breivik-saken ikke forsøker å se andre forklaringer på 32-åringens uttalelser enn psykose.

– Eksempelvis anses det som psykotisk at Behring Breivik i den tiden han planla terrorhandlingen hadde tanker om avlytting, og en gang etter den 18. juli mente å ha sett sivilkledd politi. Kan ikke dette tolkes som en realisme? Dersom politiet hadde fungert optimalt, skulle han jo nettopp ha

vært overvåket over lang tid, sier Thorvik.

Etterlyser ny vurdering

Thorvik, som har lest rapporten for Aftenposten, mener retten må utpeke nye sakkyndige for å få en helt uavhengig vurdering fra flere hold. – Det er et vitenskapsteoretisk prinsipp at all observasjon er teoriladet. Personlig kan jeg ikke se noen annen løsning enn at retten må oppnevne nye og uavhengige sakkyndige fra ulike fagtradisjoner. Hvis ikke, vil det forbli tvil om denne konklusjonen. Dette er nødvendig for ettertiden, for de mange berørte, og ikke minst for alle de fredelige menneskene med samme diagnose som opplever denne saken som en belastning, sier Thorvik.

per.anders.johansen@aftenposten.no
andreas.bakke.foss@aftenposten.no

Dette mener ekspertene om de omstridte punktene

De to ekspertene som har lest rapporten for Aftenposten kommenterer de mest omstridte og debatterte punktene i rapporten slik:

1. Ute av stand til å fungere på nesten alle områder?

De sakkyndige: Konkluderer med at Behring Breivik var og er «ute av stand til å ta vare på seg selv». «Etter at observanden flytter hjem til sin mor i 2006 blir hans funksjonstap totalt».

Kommentar: Torgersen: Behring Breivik foretar sære valg når han bor hjemme, uten inntekt og bedriver selvstudier. Han lar seg oppvarte av moren, men særlig funksjonssvikt er det ikke dokumentert at foreligger.

Thorvik: Det er ikke uvanlig at menn i 20-årene flytter hjem til mor, som tar hånd om klesvask og matlaging. Dette burde i alle fall ha vært problematisert, sier Thorvik.

2. Er han suicidal?

De sakkyndige: Mener Behring Breivik er suicidal siden han én gang den siste måneden har vurdert å ta sitt liv.

Kommentar:

Thorvik: Jeg synes suicidalvurderingen er påfallende. Han sier gjennomgående at han ikke er suicidal, og at det er en handling som han normativt tar avstand fra. Han har klare fremtidsplaner, bl.a. at han skal bli en svært betydningsfull person i et kommende Norge.

3. Er det psykotisk å tro at man blir avlyttet?

De sakkyndige: Mener det er et psykotisk trekk ved Behring Breivik at han under planleggingen av terrorhandlingen hadde tanker om avlytting, og trodde han så sivilkledd politi.

Kommentar:

Torgersen: På generelt grunnlag

må det sies at en person med slike planer over så lang tid, neppe er normal om han ikke frykter avlytting. Med andre ord, hans frykt for avlytting bidrar ikke til psykose-diagnosen.

Thorvik: Kan ikke dette tolkes som en realisme? Dersom politiet hadde fungert optimalt, skulle han jo nettopp ha vært overvåket over lang tid.

4. Mener å vite hva andre tenker?

De sakkyndige: Det er et psykotisk symptom at Behring Breivik sier at han kan se hva andre tenker.

Kommentar:

Torgersen: Slik det forekommer i rapporten mener han at hans studium av psykologi og selgererfaring gjør at han har glimrende evner til å avsløre om folk lyver. Dette vil nok mange som anses som svært normale også tro og hevde, og han stiller ikke sitt lys under en skjepe.

Thorvik: Uttalelsene til Behring Breivik kan også tolkes dithen at han anser seg som en trenet salgsmann og med stor sannsynlighet kan gjette seg til dette.

5. Er det paranoid å mene at medias dekning av Serbia-krigen var forvrengt?

De sakkyndige: «Observanden gir under samtalen uttrykk for tanker om at Fremskrittspartiet er redigert, og historien om invasjonen av Serbia forvrengt i medier/mediene. Fenomenene vurderes som paranoide vrangforestillinger».

Kommentar:

Torgersen: Vi kjenner til at det fra anerkjente internasjonale organisasjoner er blitt reist sterk kritikk mot hvordan mediene har behandlet krigshandlinger i tidligere Jugoslavia. Dette er velkjent, uten at jeg vil si noe om hvor berettiget kritikken er.

– Gal bruk av begrepet bisarre vrangforestillinger

Svenn Torgersen, professor i klinisk psykologi, mener det er flere eksempler på gal bruk av begrepet bisarre vrangforestillinger i rapporten om Behring Breivik.

Bestemme om død

– De nevner at Behring Breivik mener han har et tyngende ansvar for å bestemme hvem som skal leve og hvem som skal dø. Dette er en fryktelig idé, på linje med personalet i konsentrasjonsleirer under den annen verdenskrig, men det er ikke fnugg av bisarrhet, som rapporten hevder, det er ikke ekstrasensorisk, utenfor den naturvitenskapelige forståelsesmåten, sier Torgersen.

Grave opp Olav den hellige

– Behring Breivik vil grave opp levningene av blant annet Olav den hellige, ta DNA-test og se hvem som lever i dag som har mest lik DNA. Dette betraktes som bisart. Det er det ikke, dette er det fullt mulig å gjøre, som de har gjort for å fastslå hvor mange i Asia er etterkommere av Djengis Khan. Det er ikke science fiction, men science i dag, sier Torgersen.

Bakgrunn

Behring Breivik-rapporten

- Forrige tirsdag leverte de to rettspsykiaterne Torgeir Husby og Synne Sørheim sin rapport om Anders Behring Breivik.
- De konkluderte med at han er paranoid schizofren, som har medført at han er psykotisk.
- Han er vurdert strafferettslig utilregnelig.
- De konkluderte også med at han var psykotisk da han utførte handlingene 22. juli og psykotisk under samtalen med dem.
- Rapporten er på 243 sider og skal nå kvalitetssikres av Den rettsmedisinske kommisjon.
- Blir konklusjonen stående, kan Behring Breivik ikke straffes med fengsel eller forvaring, men blir dømt til tvunget psykisk helsevern.

Profil

Svenn Torgersen

- Dr. philos. og spesialist i klinisk psykologi.
- Professor i klinisk psykologi ved Universitetet i Oslo fra 1986, nå professor emeritus og forsker ved Regionsenteret for Barn og Unges Psykiske Helse, Øst og Sør.
- Særlige forskningsområder: psykopatologi og personlighetspsykologi.
- En rekke internasjonale publiserte arbeider og har gitt ut boken Personlighet og personlighetsforstyrrelser (1996).
- Kåret til årets forsker ved UiO i 1999, mottatt forskningspris fra International Society for the Study of Personality Disorders i 2007.

Profil

Arne Thorvik

- Lege spes. psykiatri, til daglig overlege i Psykiatrien i Vestfold.
- Utdannet i psykoterapi.
- Doktorgrad på selvmordsforskning.
- Tidligere fengselslege på Ullersmo.
- Har vært sakkyndig i straffesaker siden 1992.
- Universitetsutdannet i filosofi (storfag).
- Har publisert flere artikler om det filosofiske grunnlaget for rettspsykiatrien, senest i legetidsskriftet i 2008 (Strafferettslig utilregnelig – vitenskap eller skjønn?).

